

การศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย โดยใช้ดัชนีต่าง ๆ เกี่ยวกับการวัดประสิทธิภาพของ ภาษีอากร ได้แก่ สัดส่วนของรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) อัตราส่วนของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีต่อรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่ม อัตราส่วนของ รายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มต่อจำนวนเจ้าหน้าที่ อัตราส่วนของรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้ จริงต่อรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มที่คาดว่าจะจัดเก็บได้ ความไหวตัวและความยืดหยุ่นของ ภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งการศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่ม ในการศึกษาใช้ ข้อมูลทศวรรษปฏิทินอนุกรมเวลา ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2535-2548 วิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อ คำนวณหาดัชนีต่าง ๆ ใช้สมการ Log Linear Regression เพื่อคำนวณหาความไหวตัว และความยืดหยุ่นของภาษีมูลค่าเพิ่ม และใช้สมการ Linear Regression เพื่อศึกษาปัจจัย ที่กำหนดรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยใช้เทคนิค Ordinary Least Squares (OLS) โดยการ ประมาณค่าพารามิเตอร์และค่าต่าง ๆ ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรม Eviews 3.1

ผลการศึกษาพบว่า สัดส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศ (GDP) เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยและค่าสัดส่วนของปีก่อน มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น อัตราส่วนของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีต่อรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มมีแนวโน้มลดลง ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มต่อเจ้าหน้าที่ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและดัชนีวัดประสิทธิภาพ การจัดหารายได้ของภาษีมูลค่าเพิ่มมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.01 คือ โดยเฉลี่ยแล้วรัฐบาล สามารถจัดเก็บรายได้มากกว่าประมาณการเพียงเล็กน้อย คือ 656.61 ล้านบาทหรือ ร้อยละ 1.07 แสดงว่า ประสิทธิภาพในการจัดหารายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มยังอยู่ในระดับต่ำ

ผลการศึกษาความไหวตัวและความยืดหยุ่นของภาษีมูลค่าเพิ่มต่อผลิตภัณฑ์ มวลรวมในประเทศ (tax buoyancy and elasticity) พบว่า ความไหวตัวของภาษีมูลค่าเพิ่ม ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) เท่ากับ 1.33 และความยืดหยุ่นของภาษีมูลค่า- เพิ่มต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) เท่ากับ 1.80 แสดงว่า ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม มีบทบาทในการหารายได้และการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติได้ดี

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่ม พบว่า ผลิตภัณฑ์ มวลรวมในประเทศ (GDP) การบริโภครวมและอัตราภาษี เป็นปัจจัยในการกำหนด รายได้ภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นไปตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญ

The objective of this research is to analyze the level of efficiency with regard to the collection of the value-added tax in Thailand using various indexes in regard to the measurement of the efficiency of taxes, i.e. the proportion of the income from the value-added tax to the gross domestic product (GDP); the ratio of the expenditure on tax collection to income from the value-added tax; the ratio of income from the value-added tax to the number of officials; the ratio of income from the actual collectable value-added tax to the income from the value-added tax expected to be collected; tax buoyancy and elasticity of the value-added tax; and the study of factors determining the income from value added-tax. The data consisted of the secondary time-series data from the fiscal years 1992 to 2005. The data was

analyzed by means of the quantitative method in order to calculate various indexes using Log Linear Regression in order to calculate the tax buoyancy and elasticity of the value-added tax. The Linear Regression equation was employed in order to study the factors determining the income from the value-added tax using the Ordinary Least Squares (OLS) technique to estimate the parameters and other statistical values with Eviews program 3.1.

The findings indicated that the proportion of the collected value added tax to GDP compared with the average and the proportion last year had a tendency to increase. The ratio of the expenditure used in tax collection to the income from the value-added tax tended to decrease. The results of the value-added tax collection per official tended to increase. The efficiency index of the collection of the value-added tax averaged 1.01, meaning that on average the government was able to collect a little more tax than the estimated tax (656.61 million baht or 1.07 percent). This means the efficiency of the collection of value-added tax was at a low level.

The findings from the study of tax buoyancy and elasticity found that the elasticity of the GDP equaled 1.80 and the buoyancy of the GDP equaled 1.33, meaning that the system of value added tax played an important role in gathering revenue and in automatically maintaining the economic stability.

The findings regarding the factors determining the income from the value-added tax found that the GDP and the Cons and the Rate were factors in determining the income from value-added tax in accordance with the hypothesis at a significant level.